

Bemærkninger til lovforslaget

Den nuværende lovgivning om butiksåbningstid bygger i det væsentlige på flertalsindstillingen i lukkelovskommissionens betænkning nr. 735 af 1975. Kommissionsbetænkningen tog sit udgangspunkt i en række undersøgelser, som blev gennemført ved forskningsinstitutioner m.fl., herunder bl.a. undersøgelser af udvalgte butikkers belastning i henseende til kundebesøg og omsætning, forbrugerønsker, turisternes behov, prisdannelsesforløb ved ændringer i butikstid, virkninger på trivsel og arbejdstid for personalegrupper m.v.

Der var i lukkelovskommissionen stærkt divergerende opfattelser af, hvordan lukkelovgivningen burde udformes, men dog en generel frygt for, at ophævelse eller væsentlig liberalisering af lovgivningen over et kort åremål ville forstærke den strukturelle udvikling inden for detailhandelen med deraf følgende utilsigtede og u hensigtsmæssige økonomiske og sociale virkninger både for indehavere og for forbrugere.

På baggrund af lukkelovskommissionens indstilling vedtog Folketinget den nuværende hovedlov fra 1976, der indførte sondringen mellem almindelig butikstid på hverdage fra kl. 6.00-17.30, og lørdage fra 6.00-12.00. Senere – efter et kommissionsarbejde i 1986-87 – ændredes loven ved udvidelse af den supplerende åbningstid fra 6 til 10 timer ugentligt.

Fælles for arbejdet i de to kommissioner har været ønsket om at opretholde en stærkt restriktiv lukkelovgivning og en tro på, at statsmagten er bedre egnet til at fastsætte åbnings- og lukketider end de enkelte erhverv og den enkelte erhvervsdrivende. Denne holdning er ikke i overensstemmelse med de faktiske nutidige samfundsforhold, men er udtryk for en forældet og dogmatisk tankegang.

De undersøgelser, der har været lagt til grund for kommissionsbetænkningerne og lovgivningen, har da også vist sig på væsentlige punkter at føre til urigtige følgeslutninger, hvilket bl.a. ses af, at det ikke ved lovrestriktioner har været muligt at forhindre butiksdød i de traditionelle detailhandelsområder og samtidig vækst omkring nye indkøbscentre.

I denne forbindelse kan nævnes, at der i Sverige er

etableret mere end 2.000 nye nærbutikker efter ophævelsen af den svenske lukkelov.

I øvrigt viser en her i landet foretaget Vilstrup-analyse, at 25 pct. af den danske befolkning ville handle mere lokalt, hvis lukkeloven blev afskaffet, og kun 1 pct. ville handle mindre lokalt.

Problemetets kerne er, at behovet for overhovedet at opretholde regler på dette område ikke er til stede. Regler om butikslukketid havde for omkring hundrede år siden det formål at indføre en maksimal arbejdsdag inden for handelsfagene, der organisatorisk var svagere stillet end andre faggrupper. Den første danske lukkelov af 1904 bestemte, at butikker ikke måtte holde åbent på søn- og helligdage, og i 1908 bestemtes det, at der i ugens første fem dage skulle lukkes kl. 8 om aftenen og om lørdagen kl. 11 om aftenen. Senere er lovgivningen ændret mange gange, men problemet er ikke i dag lovgivningens indhold, men dens blotte eksistens.

Forslagsstillerne mener, at dansk detailhandel, herunder de berørte medarbejdergrupper, såvel som butiksindehavere er bedst tjent med at kaste de lænker af sig, som loven repræsenterer. Kun ved en fuldstændig ophævelse af loven kan der opnås en frigørelse af de markedskræfter, der kan sikre en sund og naturlig udvikling igennem et samspil mellem butikserhvervet som udbydere og forbrugerne som efterspørgere.

Sammenfattende mener forslagsstillerne, at tiden for længst er løbet fra lukkelovgivningen. På dette – som på andre områder – kræver samfundsudviklingen, at lovgivningsmæssige indgreb, der er historisk betinget, afvikles.

Forslagsstillerne mener, at det frie marked selv kan regulere det behov, der eventuelt måtte være for at fastsætte rammer for detailhandelens åbningstider. Det vil herved blive forbrugernes ønsker og behov, der reelt styrer butikkernes åbnings- og lukketider.

Ved den seneste ændring af lov om butikstid i 1989, jf. Folketingstidende 1988-89, forhandlingerne sp. 6375, 6881, 9507 og 10317, samt tillæg A sp. 4865, tillæg B sp. 1305 og tillæg C sp. 1029, stillede Fremskridtspartiet forslag om, at loven skulle tages op til